

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXX.

Celovec, petek, 21. marec 1975

Štev. 12 (1702)

Razgovori brez rezultata

Na povabilo zveznega kanclerja dr. Kreiskega je prišlo v sredo 19. marca v parlamentu na Dunaju do razgovora med zveznim kanclerjem in delegacijo Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev. Poleg kanclerja sta se razgovorom udeležila še poslanik dr. Nettel in sekcijski šef dr. Pahr, v slovenski delegaciji pa so bili predsednik dr. Franci Zwitter, podpredsednik dr. Pavel Apovnik in član odbora dipl. inž. Franc Einspieler za ZSO ter predsednik dr. Joško Tischler, osrednji tajnik dipl. jur. Filip Warasch in član odbora Karel Smolle za NSKS.

Izrecno je treba v tej zvezi poudariti, da ne gre za sejo kontaktnega komiteja, ampak za razgovor na željo zveznega kanclerja, ki je tudi sam imenoval sejo le „navsezav stikov“.

V več kot dvehurnem razgovoru je zvezni kancler seznanil delegacijo koroških Slovencev z vsebino medstrankarskih razgovorov glede takimenovanega ljudskega štetja posebne vrste, ki ga je poskušal prikazati za nekaj drugega kot ugotavljanje manjšine. Zastopniki Slovencev so ta poskus prikaza preštevavanja, ki naj bi po kanclerjevi zamisli služilo kot orientacijska pomoč za reševanje člena 7, z vso ostrino načelno odklonili in ponovili svoje stališče, da koroški Slovenci ne morejo pristati na nobeno preštevavanje kakršnekoli vrste, ker gre pri tem vedno za poskus ugotavljanja manjšine, ki je za koroške Slovence absolutno nesprejemljivo. To svoje stališče so utemeljili z argumenti, ki jim tudi kancler ni mogel osporavati, zaradi česar je vedno spet poskušal zanikati, da gre pri načrtovanem preštevavanju za ugotavljanje manjšine.

Kljub temu, da so zastopniki koroških Slovencev nedvoumno odklonili preštevavanje posebne vrste, jim bo zvezni kancler posredoval tozadevni zakonski osnutek, ki je baje v pripravi. Delegacija je v tej zvezi ponovno poudarila, da načelno odklanja vsako preštevavanje.

Ko je zvezni kancler izrazil željo po novem memorandumu o zahtevah, željah in problemih koroških Slovencev, ga je delegacija opozorila na Spomenico koroških Slovencev z dne 11. oktobra 1955 in na številne poznejše spomenice, vloge in predloge, zaradi česar smatra, da je ponovna spomenica nepotrebna in da je treba čim prej začeti z realizacijo predlogov koroških Slovencev. Po daljši debati o tem predlogu so zastopniki slovenske narodnostne skupnosti zlasti v zvezi z načrtovanjem zakonom o pospeševanju manjšin obljubili, da bodo kanclerju posredovali zaželeno spomenico o trenutnem stanju in o zahtevah slovenske narodnostne skupnosti, v kateri bodo postavili tudi na zadnji tiskovni konferenci iznešena stališča, to je,

● da odklanjajo vsakršno preštevavanje slovenske narodne skupnosti kot osnovo (orientacijsko pomoč) za reševanje člena 7;

● takojšnji pristop k reševanju odprtih vprašanj po z obema osrednjima organizacijama kot predstavništvom slovenske narodnostne skupnosti po dogovorjenem terminskem koledarju.

Vsa ta načela so bila v teku razgovora posredovana kanclerju, čeprav ne v obliki naštevanja, in tvorijo pogoj za eventualno nadaljnje sporazumno reševanje odprtih vprašanj.

Potek zadnjega razgovora, ki je bil od obeh strani deloma oster in v katerem je prišlo do jasne konfrontacije različnega gledanja, pa nikakor ne daje upanja na tako možnost reševanja, zaradi česar tudi ni bil dogovorjen noben termin za eventualno nadaljevanje razgovorov. Stališča koroških Slovencev

so poznana in bodo v novi spomenici ponovno jasno poudarjena.

Po razgovoru sta tako kancler dr. Kreisky kakor tudi dr. Zwitter kot govornik delegacije podala izjavo za radio in televizijo. Na vprašanje ali so bila kanclerju posredovana tudi na zadnji tiskovni konferenci iznešena stališča, je predsednik ZSO izrecno poudaril, da na konferenci ni bilo povedano, da bodo ta načela pismeno sporočena, ampak bo kancler konfrontiran s temi načeli, kar se je tudi zgodilo. V ostalem bodo ta načela zapopadana tudi v spomenici, ki jo bodo koroški Slovenci na željo kanclerja vladi posredovali v doglednem času. Glede preštevavanja manjšine je predsednik ZSO preciziral svoje iznašanje na tiskovni konferenci, da koroški Slovenci preštevavanja sicer ne moremo prepričati, da pa se bomo zoperstavlili takemu preštevavanju, v kolikor naj bi služilo kot ugotavljanje manjšine. To izhaja iz poznane načelne gledanja slovenske narodnostne skupnosti na ta problem. Na iznašanje reporterja, da manjšina zahteva zgolj popuščanje na strani vlade, sama pa — kakor vse kaže — noče v ničemer popuščati, pa je predsednik ZSO naglasil, da v vprašanjih, kjer gre za obstoj narodnostne skupnosti, popuščanje ni mogoče. V trenutni situaciji pa je ta obstoj brez dvoma ogrožen.

Mimo prizadete manjšine ni mogoče reševati manjšinskih vprašanj

Tako imenovana študijska komisija za vprašanja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem je po daljšem premoru spet enkrat zasedala. Po želji kanclerja dr. Kreiskega se je — kakor je razvidno iz tozadevnih poročil v tisku — bavila z „vročim železom“, namreč z vprašanjem, kakšne odstotke (Slovencev — op. ured.) bi moralo izkazati ugotavljanje ali preštevavanje, da bi potem v dotičnih občinah postavili dvojezične topografske napise.

Med razpravo o tem vprašanju so se pojavila zelo različna stališča. Posebno „širokogrudno“ (napram manjšini seveda v negativnem smislu) je bil zastopnik ÖVP, ki se je zavzemal za 30 odstotkov. Nekoliko bolj „naklonjen“ je bil govornik FPÖ, ki je vztrajal pri že znanim tozadevnem stališču svobodnjaške stranke o 25 odstotkih. Le predstavnik SPÖ se v tem vprašanju baje ni izjasnil. Prav tako neenotni pa so bili tudi pogledi strokovnjakov, ki so menili, da mednarodnopravno ni nobenih norm za določanje odstotkov, marveč se le-ti praktično gibajo med 5 in 25%. Dokončno veljavne pa tudi ne morejo biti primerjave z ureditvami manjšinskih vprašanj drugod, ker mora tudi pri določanju odstotkov biti glavno vodilo specifični položaj vsake manjšine posebej.

Nadalje je bilo med razpravo govora o tem, kako bi našli rešitev za tiste občine, ki so bile v okviru reforme občinske strukture razpuščene oziroma vključene v večje upravne enote. Tudi tukaj je šlo za različne odstotke, da bi reformo občinske strukture „za manjšinsko vprašanje nevtralizirali“.

Madžari v Sloveniji podpirajo boj koroških Slovencev

V občinah Lendava in Murska Sobota so bile v smislu določil nove ustave, ki zagotavlja narodnim manjšinam dejansko vsestransko enakopravnost, ustanovljene samoupravne interesne skupnosti madžarske narodnosti (podrobno poročilo objavljamo na 2. strani — op. ured.). Ob tej priložnosti so udeleženci ustanovne skupščine sprejeli tudi posebno izjavo v zvezi s položajem narodnih manjšin v Avstriji.

V izjavi je ugotovljeno, da v Sloveniji oziroma Jugoslaviji narodnostna politika ni pogojena s številom pripadnikov narodnosti, niti z danim mednarodnim položajem, temveč z načeli socialistične demokracije in humanizma. Prav zaradi tega ne moremo sprejeti in ne razumemo, da v demokratični Avstriji ne izpolnjujejo obveznosti do slovenske narodnosti, ki so določene v avstrijski državni pogodbi. Da se določila te pogodbe grobo kršijo, dokazujejo poskusi izrednega popisa prebivalstva na Koroškem, nadalje teroristične akcije neofašističnih organizacij, kar vse krši osnovne človečanske in narodnostne pravice tam živečega slovenskega prebivalstva.

Udeleženci ustanovne skupščine so protestirali zoper takšen postopek avstrijske vlade in zahtevali, da se določila državne pogodbe o manjšinah dosledno izpolnjujejo in da se onemogoči nadaljnje širjenje narodnostne nestrpnosti na Koroškem.

Novi deželni zbor se je sestel na prvi seji

Dne 2. marca izvoljeni deželni zbor se je v sredo sestel na prvi seji, ki je bila v glavnem posvečena volitvam predsedstva deželnega zbora, deželnega glavarja in članov deželne vlade ter posameznih odborov deželnega zbora.

Za prvega predsednika deželnega zbora je bil ponovno izvoljen Rudolf Tillian (SPÖ), na položaju drugega predsednika je dr. Mayrhoferja zamenjal Hans Schumi (ÖVP), naslednik dosedanjega tretjega predsednika Pawlika pa je

dosedanji poslevodeči predsednik deželnega šolskega sveta Josef Gutfenbrunner (SPÖ). Prav tako brez vsakega presenečenja je potekla izvolitev članov deželne vlade: kot najmočnejša stranka ima SPÖ deželnega glavarja (Leopold Wagner), prvega namestnika deželnega glavarja (Erwin Frühbauer) ter dva deželna svetnika (Hans Schober in Rudolf Gallob); na ÖVP odpadeta kot doslej dva člana deželne vlade: drugi namestnik deželnega glavarja (Herbert Bacher) in deželni svetnik (Stefan Knaff); FPÖ pa je na podlagi nove deželne ustave dobila 1 člana v deželni vladi na položaju deželnega svetnika (dr. Mario Ferrari-Brunnenfeld).

Po izvolitvi je deželni glavar Wagner v krajši izjavi orisal glavna težišča „koroške poti v osemdeseta leta“. Poudaril je neobhodno potrebo, postaviti skupne interese pred tisto, kar razdvaja ter menil, da pri stvarnih odločitvah ob vsestranski pripravljenosti gotovo ne bo težko najti skupne poti in skupnih rešitev, „zlasti ker je že volilni boj pokazal, da so si programi v deželnem zboru zastopanih strank v mnogih podrobnostih zelo podobni“.

Kot zadnje med nakazanimi „programatičnimi mislimi“ je deželni glavar navedel manjšinsko politiko in tozadevno zelo kratko izjavil: **V manjšinski politiki priznavajo tri v deželnem zboru zastopane stranke potrebo izpolnitve obveznosti iz državne pogodbe. Priznavajo se k poskusu, da dosežejo skupne rešitve, kar je v soglasju s pretežno večino ljudi v tej deželi. Podlaga za mirno sožitje bo dana tedaj, ko bo prevladala pripravljivost za skupne pogovore, skupno delo in skupno odgovornost.**

Zaključil je s pozivom na skupnost, ki zagotavlja Koroški in njenim ljudem uspešno pot v osemdeseta leta.

Ker v tej zmešnjavi stališč in števil ni uspelo doseči soglasja, se je komisija raje lotila vprašanja uradnega jezika ter je razpravljala o modelih zakona, s katerim naj bi bilo izvedeno določilo člena 7 glede slovenskega uradnega jezika v upravi. Razprava se bo nadaljevala 21. aprila.

V toliko poročilo o zadnji seji študijske komisije, ki je le še enkrat več zelo jasno pokazala, kako v osnovi zgrešeni so prijemi, ki se jih poslužuje Avstrija pri „reševanju“ manjšinske problematike. Mislimo namreč skrajno nedemokratično, iz herrenvolkovske nadutosti porojeno reševanje mimo in proti interesom prizadete manjšine. Le v taki miselnosti je mogoče najti tudi odgovor, zakaj pri vsem dosedanjem reševanju ni šlo toliko za vsebinsko ureditev manjšinskih določil, marveč so stala vedno v ospredju le prizadevanja, da bi vse skupaj osredotočili na igrčkanje s številkami in odstotki — s ciljem, da bi manjšino še naprej drobili, določila v njeno zaščito in korist pa povsem izničili.

Koroški Slovenci smo že ponovno zelo jasno povedali, da odločno in dosledno odklanjamo vsakršno pogojevanje priznanja naših pravic s kakršnimkoli preštevavanjem. Istega mnenja so tudi gradski Hrvati. Njihovo glasilo — Hrvatske novine — povsem pravilno odgovarja na stališče avstrijskih politikov, da morajo manjšine prešteti, ker sicer ne morejo uresničiti njihovih pravic: „Tudi nekoč, pred 40 leti, so šteli neko manjšino, da bi jo laže deportirali v Auschwitz. Ali se je za avstrijske politike zgodovina morda končala v nacističnem obdobju? So morda pozabili, kam pelje nestrpnost?“

ITALIJANSKA IN MADŽARSKA NARODNOST V SLOVENIJI:

Novo obdobje uveljavljanja enakopravnosti

Solidarnost s koroškimi Slovenci v boju za izpolnitev člena 7

Pripadniki narodnih manjšin oziroma narodnosti v Jugoslaviji se povsem enakopravno vključujejo v družbeno dogajanje in še posebej tudi v sistem samoupravljanja. Tam, kjer so zaposleni, so lahko člani delavskih svetov; tam, kjer živijo, so člani svetov krajevnih skupnosti, člani posameznih zborov občinskih skupščin in seveda tudi člani posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, ki so namenjene upravljanju posameznih področij družbenega življenja.

Ker pa to še ne bi povsem jamčilo vseh pravic manjšin, nova ustava določa, da imajo narodne skupnosti še posebne pravice odločati in samoupravno urejati tista področja, ki so za narodno skupnost kot manjšino še posebno važna.

Nova ustava SR Slovenije že v temeljnih načelih govori o enakopravnosti pripadnikov madžarske in italijanske narodnosti z drugimi delovnimi ljudmi in občani. Pa tudi o zagotavljanju posebnih pravic in varstva obeh narodnosti: „Italijanski oziroma madžarski narodnosti je zajamčena pravica, da svobodno uporabljata svoj jezik, izražata in razvijata svojo narodno kulturo ter v ta namen ustanavljata organizacije, uporabljata svoje narodnostne simbole ter uresničujeta druge z ustavo določene pravice. Na območjih, kjer živijo poleg pripadnikov slovenskega naroda tudi pripadniki italijanske oz. madžarske narodnosti, sta italijanski oz. madžarski jezik enakopravna s slovenskim jezikom... SR Slovenija skrbi za razvoj vzgoje in izobraževanja, tiska, drugih sredstev javnega obveščanja in za razvoj drugih oblik kulturno prosvetne dejavnosti italijanske oz. madžarske narodnosti in za usposabljanje kadrov, ki so pomembni za uresničevanje položaja in pravic narodnosti, ter v ta namen zagotavlja potrebno pomoč.“ Prav tako pa so dolžnosti in naloge za varovanje položaja, enakopravnosti in napredka italijanske in madžarske narodnosti zapisane tudi v statutu in pravilih SZDL Slovenije, s čimer je zagotovljeno, da se pripadniki obeh narodnosti enakopravno vključujejo tudi v delegatsko oblikovanje občinske in samoupravne interesne skupnosti.

Na primer v izobraževalni samoupravni interesni skupnosti občani po svojih izvoljenih delegatih rešujejo vprašanja šolstva, splošne izobrazbe in podobno. Tukaj ima manjšina prav gotovo posebne probleme, ki jih mora sama urejati in imeti pravico tudi sama odločati oziroma enakopravno soodločati o njih. Zato je nova ustava pred-

videla ustanovitve posebne samoupravne skupnosti pripadnikov manjšine, kjer ti odločajo o takih posebnih vprašanjih, kot so razvoj jezika in kulture, šolstva in otroškega varstva, izdajanje časopisov in knjig v lastnem jeziku, pa tudi povezovanje z matičnim narodom in podobno.

Po temeljitih pripravah so v Sloveniji že prešli na ustanavljanje takih samoupravnih skupnosti italijanske oziroma madžarske na-

rodnosti. Pred nedavnim je bila ustanovitev manjšinskih samoupravnih skupnosti v Murški Soboti in v Lendavi. Sprejeli so statut, po katerem volijo vsi občani madžarske narodnosti, vse dvojezične šole, madžarska prosvetna društva, zavod za časopisno in radijsko dejavnost madžarske manjšine in tudi vse druge njihove ustanove svoje delegate v samoupravno skupnost, ki s splošnimi samoupravnimi skupnostmi za izobraževanje, kulturo, otroško varstvo in občini enakopravno soodločajo o vprašanjih, ki so za manjšino posebno važna. Statut posebej poudarja, da brez uskladitve stališč med manjšinsko skupnostjo in splošnimi samoupravnimi skupnostmi, ki urejajo vprašanja šolstva, izobrazbe, otroškega varstva, ni mogoče sprejeti nobene odločitve, če ta vprašanja posegajo v življenje manjšine. Manjšinska samoupravna skupnost ima tudi pravico s pristojnimi zbori občinske skupščine enakopravno obravnavati in sprejemati odločitve, ki zadevajo razvoj kulture pripadnikov manjšine, razvoj dvojezičnega šolstva, razvoj manjšinskega tiska in drugih sredstev obveščanja, razvoj založništva in tudi razvijanje stikov z matičnim narodom zaradi kulturnega in jezikovnega razvoja manjšine. Prav tako pa ima manjšinska samoupravna skupnost pravico enakopravno soodločati pri poimenovanju krajev, ulic in drugih napisov na dvojezičnem ozemlju.

Na ustanovnem zboru samoupravne interesne skupnosti pripadnikov madžarske narodnosti so poudarili, da sicer že dosedanja praksa nedvomno potrjuje, da so madžarski narodnosti zagotovljeni pogoji in možnosti za enakopravno vključevanje v samoupravno socialistično družbo in njen razvoj, vendar pa je 11. marec „zgodovinskega pomena za našo narodnost, kajti danes stopamo v novo obdobje uveljavljanja naše enakopravnosti“. Zato pa so na zboru tudi povsem upravičeno in toliko bolj ogorčeno obsodili ravnanje z manjšinami v Avstriji ter v posebni izjavi zahtevali, da mora republika Avstrija zagotoviti slovenski narodnosti vse tiste pravice, ki so zapisane v državni pogodbi.

Za izvajanje člena 7

Na Dunaju so bili pred nedavnim pogovori med predstavniki zveze avstrijskih sindikatov in zveze sindikatov Jugoslavije. Delegaciji sta se pogovarjali o mednarodnih sindikalnih vprašanjih, ki se tičejo zaposlitve jugoslovanskih delavcev v Avstriji.

Ob tej priložnosti so razpravljali tudi o položaju na Koroškem ter so predstavniki sindikalnih organizacij Avstrije in Jugoslavije soglašali, da se je treba truditi, da se doseže hitreje izvajanje določil avstrijske državne pogodbe glede pravic narodnih manjšin v Avstriji.

Prav tako pa so zastopniki obeh sindikalnih organizacij zavzeli stališče tudi k drugim vprašanjem, ki se tičejo odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo. Pri tem so skupno obsodili dogodke, kot je bila na primer ustaška provokacija 21. februarja v Celovcu (ob pogrebu hrvaškega emigranta Martinoviča — op. uređ.), ter poudarili, da taki dogodki samo poslabšujejo ozračje in odnose med obema državama.

Pred okrajnim sodiščem v Celovcu je bila prejšnji teden spet obravnavana v procesu proti koroškemu Heimatdienstu oziroma njegovemu predsedniku dr. Feldnerju, ki ga profesorji slovenske gimnazije tožijo zaradi hujškega in žaljivega napisa „Veliki strup — slovenska gimnazija!“ na zborovanju KHD dne 13. oktobra lanskega leta v Celovcu.

Na obravnavi je pravni zastopnik obtoženca dr. Mayer izjavil, da dr. Feldner sploh ni bil odgovoren za takratno zborovanje KHD (bil je samo v vlogi govornika) in zato tudi ne more nositi odgovornosti za inkriminirani napis. Ob zvezab, ki jih ima KHD tudi pri oblasteh, gotovo ne bo težko celo po tolikih mesecih dobiti „dokaze“, vendar pa je odkritje le nekoliko presenetljivo, če pomislimo, da sta se dr. Feldner in njegov odvetnik šele zdaj spomnila „alibija“, ki naj bi predsednika KHD opral vsake krivde in odgovornosti.

Sicer pa ni prvič, da odgovorni predstavniki KHD, ki se v izjavah in govorih zelo radi postavljajo v pozo junakov, prav nič niso junaški, kadar bi morali nositi odgovornost za sadove, ki jih rodi njihova setev. Spomnimo se na primer genocidne grožnje v glasilu KHD „Ruf der Heimat“ oktobra 1970, da bo mir na Koroškem zavladal šele tedaj, ko enega od obeh narodov ne bo več. Čeprav članek ni bil podpisan in ga je torej treba istovetiti s stališčem uredništva, se je KHD takoj, ko je moral ugotoviti, da je šel strel tokrat le nekoliko predaleč, po ovinkih skušal izmuzniti pred odgovornostjo, češ da gre za

zasebno mnenje nekega pisca (ki ga zaradi njegove visoke starosti morda niti ne gre več posebej resno jemati?) in da sploh cela stvar ni bila tako mišljena, kot jo je splošno razumela vsa javnost. V ljudskem žargonu se temu reče: stisniti rep med noge in jo pobrisati...

Precej drugačna je govorica v teh krogih tedaj, kadar govorijo

Junaki niso vedno junaški

pred svojimi pristaši ali kadar podajajo izjave za tisk. Tako so na zadnji seji vodstva KHD zelo „junaško“ reagirali na izjavo kanclerja dr. Kreiskega, ki je pred nedavnim povedal, da je ob neki priložnosti predstavnik KHD „vrgel iz sobe“. Zagrozili so mu, da mora to prekljcati ali pa dokazati, ker sicer bodo prisiljeni, da „razkrijejo“ resnico o pogovorih pri kanclerju. Da pa kancler očitno nima strahu pred takimi „odkritji“, je pokazal minulo nedeljo, ko je v televiziji svojo izjavo ponovil.

Vprašanje je le, če bo dobil dovolj odločen odgovor tudi podpredsednik KHD in predsednik zveze Abwehrkämpferjev Sames, ki je zadnjo soboto na zboru celovške podružnice KAB pozival politike in varnostne oblasti, naj preprečijo zborovanje, ki so ga za 27. april napovedale v Celovcu razne napredne demokratične organizacije, da bi protestirale proti pojavom neofašizma in hkrati izrazile solidarnost s koroškimi Slovenci v boju za izpolnitev člena 7

državne pogodbe. Sames je očital Slovence, da blatijo Avstrijo, ker povsem neupravičeno govorijo o pritisku; toda v isti sapi je isti Sames grozil, da ob „pobodu na Celovec“ zveza Abwehrkämpferjev in Heimatdienst ne bosta ostala nedejavna in ne bosta dopustila takega „izzivanja Korošcev“.

Ob grožnjah Samesa pa je treba videti tudi ščuvanje bivšega

predsednika društva „Haus der Heimat“ v Pliberku in visokega funkcionarja „domovinskih organizacij“ Karla Stukovnika. V „odprtem pismu“ (katerega vsebina pa je bila očitno prehuda celo za glasilo koroške FPÖ, da je pismo objavilo skrajšano) kanclerju Kreisckemu dokazuje, kakšno izdajalsko vlogo igrajo koroški Slovenci ter pod kakšnim fizičnim in psihičnim pritiskom morajo živeti in vzdržati „deutsche und windische Kärtner“. Svojo trditve, da smo Slovenci tisti, ki smo zavrnili spravo, pa je postavil na laž Stukovnik sam, ko je v pliberškem „domu srečanja in sprave“ prepovedal predvajanje slovenskega filma.

Groženj in ščuvanj raznih Samesov, Stukovnikov in podobnih gotovo ne gre precenjevati. Toda na Koroškem doživljamo, kako tudi tako seme pogosto pade na rodovitna tla in se potem dogaja, da npr. v Velikovu, Pliberku ali Celovcu ni dobili dvorane za slovensko privreditev ali razstavo; da se ljudje ne upajo v javnosti go-

voriti slovensko in se bojijo otroke prijaviti k pouku slovensčine; da iz strahu pred posledicami nočejo povedati, kdo so tisti, ki hujskajo, grozijo in zastrahujejo.

Sicer pa je gotovo zanimivo pogledati, kdo je tisti Sames, ki misli, da lahko avstrijskim organizacijam in državljanom osporava ustavno zajamčeno svobodo zborovanja; ali tisti Stukovnik, ki si dovoljuje nesramno blatiti koroške Slovence:

● Siegfried Sames, danes predsednik Kärntner Abwehrkämpferbunda in podpredsednik Kärntner Heimatdienst, je bil po ugotovitvah dokumentacijskega arhiva Avstrijskega odporniškega gibanja na Dunaju v letih od 1923 do 1926 Ortsgruppenleiter NSDAP in od 1930 do 1933 okrajni govornik nacistične stranke, v kateri je imel člansko številko 26 661; od 8. marca 1932 je bil tudi član ilegalne nacistične učiteljske zveze (NSLB).

● Karl Stukovnik, bivši šolski ravnatelj v Pliberku in predsednik tamkajšnjega „Haus der Heimat“, je postal član nacistične učiteljske zveze 4. septembra 1938. Mesečnik „Der neue Mahnruf“, glasilo zveze avstrijskih protifašističnih borcev in žrtev fašizma (KZ-Verband), pa poroča, da je Stukovnik že 1. septembra 1933 postal član NSDAP ter da je po lastnih navedbah do poletja 1936 občasno plačeval članarino in v času prepovedi nacistične stranke baje deloval za nacistično gibanje.

Zgornji podatki so bili že večkrat objavljeni, ne da bi jih dolej kdo preklcal.

„Anšlus“ Avstrije

Prejšnji teden je bila obletnica nacistične zasedbe Avstrije in njene vključitve v velikonemški rajh. Ker to ni bila kakšna posebna „jubilejna“ obletnica, je šla mimo skoraj neopaženo; le tu in tam se je takratnih dogodkov spomnil kakšen list. Med temi je bil tudi mariborski Večer, iz katerega ponatiskujemo prispevek J. Švajncorja z naslovom „Anšlus“ Avstrije“ ter podnaslovom „Ein Volk, ein Reich, ein Führer“.

V noči z enajstega na dvanajsti marec 1938 so enote nemškega rajha pričele s svojim vkorakanjem v Avstrijo. Tako je bilo končano prvo dejanje drame, ki so jo velesile spremljale mirno, ves napredni svet pa v strahu.

Po odstopu kanclerja Schuschnigga je avstrijsko vlado sestavil nacistični Seyss-Inquart. Prvo kar je storil je bilo to, da je „za vzdrževanje reda in miru“ poklical v deželo nemško vojsko. 12. marca sta obe vladi, nemška in avstrijska, izdali odlok o priključitvi Avstrije k nemškemu rajhu. Da ni šlo samo za dejanje avstrijske vlade, ki bi bilo v nasprotju s stališči avstrijskega ljudstva, je pokazal referendum. OD BIVŠIH AVSTRIJCEV JE ZA PRIKLJUČITEV GLASovalo 99,73 odstotka.

Tako je Avstrija pričela svojo pot z nacističnim rajhom in njenim firerjem, ki mu je ostala zvesta do konca. Politično igrakanje velikih sil pa je po koncu vojne naredilo iz Avstrije žrtev nacizma in jo izenačilo z vsemi resnično zasadenimi in trpečimi državami, tudi s Poljsko, z Jugoslavijo in ostalimi. Tudi Avstrija je imela v vojni velike žrtve, le da so njeni vojaki v nemških uniformah krvaveli po vseh bojiščih od Narvika do ruskih step in balkanskih gora. Tudi za avstrijsko ljudstvo samo bi morali biti zanimivi podatki o udeležbi Avstrijcev v okupatorskem medvojnem aparatu v Sloveniji, ki so bili objavljeni v reviji Borec.

Zakaj oživljanje spomina na anšlus ali kot je nekoč zapisal dunajski kardinal Innitzer „bogu dopadljivo delo“? Vedno bolj očitno postaja, da v naši sosedni državi še vedno živi duh tistih 99 odstotkov volilcev in Hitlerjevih „alpenjegov“. Gonja proti slovenski manjšini in želje po ozemeljski celovitosti, ki segajo vse do Save, morajo imeti neke svoje korenine. Tudi kovanje priljubljenosti avstrijskih politikov na račun svoje rjave barve v nacističnem času ni naključno. Po svoje pa je le prav, da je ob spominih na anšlus pred nami razgaljena prava podoba Avstrije, te „žrtve nacizma“!

J. Švajncor
(Večer, Maribor 12. 3. 1975)

Izboljšanje položaja Slovencev na Madžarskem

V zadnjem času se je začel položaj slovenske narodne manjšine na Madžarskem bistveno izboljševati. Močno so poživili svojo kulturno-prosvetno dejavnost, predvsem pa so dosegli lep napredek na področju šolstva. Pri tem je treba ugotoviti, da je do pozitivnega premika prišlo predvsem po zaslugi poglobljenih odnosov med Madžarsko in Jugoslavijo ter še posebej med pristojnimi političnimi dejavniki Porabja in Slovenije.

O izboljšanjem položaja slovenske manjšine priča tudi velikopotezno urejanje kulturnih, šolskih in drugih objektov, ki postajajo s svojimi knjižnicami, klubi, kulturnimi krožki in drugimi dejavnostmi pomembna žarišča porabskih Slovencev.

Največji tovrstni objekt v Porabju nastaja trenutno v Dolnjem Seniku. V poslopju, katerega gradnja bo stala nad šest milijonov forintov, bodo uredili veliko dvorano za kulturne prireditve in zborovanja, poleg tega pa bodo v novem domu tudi sodobno urejena knjižnica s čitalnico, klub družbenopolitičnih organizacij in zdravstvena ambulanta. Pri gradnji doma pomagajo prebivalci Dolnjega Senika in okoliških slovenskih vasi.

140-letnica rojstva

slavnega fizika Josipa Štefana

V ponedeljek bo minilo 140 let od rojstva našega slavnega rojaka — mednarodno znanega in priznanega znanstvenika Josipa Štefana.

Rodil se je 24. marca 1835 v takratnem celovškem predmestju Št. Petru kot sin slovenskih staršev. Svojemu pokolenju je ostal zvest tudi pozneje, o čemer pričča zlasti njegovo dolgoletno sodelovanje pri raznih slovenskih listih. Kot dijak celovške gimnazije je s svojimi sošolci osnoval literarni krožek, ki je izdal list „Celovška Slavija“; v njem je objavljala Štefan svoje pesniške prvence. Pozneje je sodeloval pri „Slovenski čbeli“, pri Bleiweisovih „Novicah“, pri Einspielerjevem „šolskem prijatelju“ in pri Janežičevem „Slovenskem glasniku“, kjer je že kot docent objavil svoja razmišljanja o slovenski literaturi in kulturnem prizadevanju.

Mednarodni ugled pa si je Josip Štefan pridobil kot znanstvenik — fizik. Po končanem študiju matematike in fizike na dunajski univerzi je v letih 1857—1861 poučeval na privatni realki, hkrati pa predaval tudi že na univerzi; leta 1858 se je habilitiral kot privatni docent za matematično fiziko; že s 25 leti je postal 1860 dopisni član dunajske akademije; leta 1863 je bil ime-

novan za rednega profesorja na dunajski univerzi, kjer je dve leti pozneje postal direktor fizikalnega inštituta in redni član akademije; v študijskem letu 1869/70 je bil dekan filozofske fakultete, 1870/71 rektor dunajske univerze, 1867—1880 član odnosno predsednik komisije za raziskovanje fizikalnih razmer Jadrana, 1875 tajnik matematično-prirodoslovnega razreda akademije in 1885 njen predsednik. Kot predsednik novoustanovljenega elektrotehničnega društva na Dunaju je dal pobudo za izdajanje društvenega glasila „Zeitschrift für Elektrotechnik“, ki — pod nekoliko spremenjenim naslovom — izhaja še danes. Ob svoji 75-letnici je društvo začelo podeljevati zlato Štefanovo

medaljo za posebne zasluge na področju elektronike in elektrogošpodarstva. Leta 1895 so postavili Štefanu spomenik na dunajski univerzi in ob stoletnici rojstva odkrili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Celovcu; njegovo ime pa nosi tudi nuklearni inštitut v Ljubljani.

Kot fizik je bil Štefan univerzalen, predvsem pa se je proslavil kot teoretik, in sicer na vseh glavnih področjih tedanje fizike — mehaniki, akustiki, kaloriki, optiki, elektriki in magnetizmu. Njegova dognanja imajo še danes polno veljavo ter je znan v svetu znanosti predvsem Štefanov zakon o sevanju, medtem ko je posebej za Dunaj veljal Štefan kot ustanovitelj „dunajske fizikalne šole“.

„Koroška v knjigi“ Primorsko-koroško srečanje v Kopru

Osrednja knjižnica ter obalno planinsko društvo v Kopru sta priredila v četrtek prejšnji teden prisrčno primorsko-koroško srečanje, ki je bilo namenjeno utrjevanju bratstev stikov med Slovenci ob Jadranu in na Koroškem.

V prostorih knjižnice je bila odprta razstava „Koroška v knjigi“, ki je obiskovalcem predstavila sloven-

sko literaturo, ki je izšla po vojni na Koroškem in v Sloveniji ter obravnava življenje, delo in boj slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem za doseg pravic, ki so ji zajamčene v členu 7 državne pogodbe.

Na otvoritvi je kot zastopnik koroških Slovencev spregovoril tudi predsednik nadzornega odbora ZSO Karel Prušnik-Gašper. Zahvalil se je pobudnikom in organizatorjem razstave za trud, ki so ga vložili v to prireditev, ter zagotovil, da koroški Slovenci nikdar ne bodo klonili lažem in potvorbam zgodovine slovenskega naroda. „Letos, ko obhajamo 30-letnico zmage nad nacistično Nemčijo, nad silo, ki je morila, požigala in poniževala evropske narode, ko je fašizem požgal na slovenskih tleh največje kulturne dobrine — milijone knjig, je ta razstava še toliko večjega pomena, saj je zrasla in bila tiskana na avstrijskem Koroškem, na majhnem ozemlju, kjer žive Slovenci.“

Otvoritvi razstave je sledil „Planinski večer“, kjer so predstavniki Slovenskega planinskega društva iz Celovca Lubo Urbajs, Jože Miklavčič in Tone Valentinič v besedi in sliki prikazali zgodovino in današnje udejstvovanje slovenskih planincev na Koroškem. Po predavanju pa je znani koroški borec, član sveta federacije inž. Pavle Zaucer spregovoril o tesni povezavi med planinci v Sloveniji oziroma posebej v Kopru ter na Koroškem. Pri tem je omenil tudi načrt, da bi skupaj ustvarili posebno

Ivo Andrič umrl

Po dolgi in težki bolezni je v starosti 83 let umrl znani jugoslovanski književnik in Nobelov nagradenec Ivo Andrič. Njegova smrt je — kakor je v sožalni brzojavki naglasil tudi predsednik Tito — velika izguba za jugoslovansko kulturo in vso jugoslovansko skupnost.

Ivo Andrič se je rodil leta 1892 blizu Travnika, mesta, katerega ime je zaslovelo po vsem svetu prav po zaslugi Andričevega dela „Travniška kronika“ (ki smo ga svoječasno z avtorjevimi dovoljenjem ponatisnili tudi v našem listu — op. ured.). Po gimnaziji v Sarajevu je študiral filozofijo v Zagrebu, na Dunaju in v Krakovu, medtem ko si je doktorat pridobil v Gradcu, in sicer z delom o kulturni zgodovini Bosne. Leta 1914 so ga avstrijske oblasti zaprle, ker je kot študent sodeloval v akcijah revolucionarne nacionalne mladine, tako da je večji del prve svetovne vojne preživel v zaporu in internaciji.

Pred drugo svetovno vojno je bil nekaj časa v diplomatski službi, med vojno pa se je umaknil v Beograd, kjer se je posvetil pisanju. Po osvoboditvi se je Andrič poleg svojega književnega dela aktivno vključil tudi v družbenopolitično življenje. Bil je republiški in zvezni poslanec, predsednik Zveze književnikov Jugoslavije in v zadnjem obdobju član sveta federacije.

Za svoj izredni prispevek k jugoslovanski kulturi in njeni uveljavitvi v širnem svetu je bil deležen številnih visokih in najvišjih odlikovanj in priznanj. Bil je redni član srbske, slovenske in jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti; med mnogimi odlikovanji je ob svoji 80-letnici prejel red junaka socialističnega dela; leta 1961 pa je kot prvi Jugoslovčan dobil Nobelovo nagrado za književnost, in sicer za epsko moč svojega književnega opusa.

Na začetku svoje književne ustvarjalnosti je Andrič pisal tudi pesmi (zbirke „Ex ponto“ in „Nemiri“), vendar se je najbolj uveljavil kot pripovednik in romanopisec. Na pripovedniško pot je zakorakal z novelo „Pot Alija Džerzeleza“ (1920); nato so sledile zbirke pripovedniške proze z naslovom „Pripovedke“ (1924, 1931 in 1936); kot romanopisec pa se je uveljavil z znanimi romani, ki so bili natisnjeni po drugi svetovni vojni — „Most na Drini“, „Gospodična“ in „Travniška kronika“; leta 1953 je sledilo znamenito delo „Preketo dvorišče“; zatem „Izbrane pripovedke“, „Izbrana dela“ (1958), „Zapisi o Goji“ (1961) in „Zbrana dela“ v desetih knjigah (1963); poleg tega pa še eseji o Njegošu, Vuku Karadžiću, S. Matavulju, P. Kočiču in drugih.

Kot velik pisatelj se je Andrič poglobljal v globino človeških usod ter z umetniško besedo oživil njihovo svet. Svoja dela je predvsem usmeril na rodno Bosno, hkrati pa je iskal skupne, splošne človeške probleme, tako da njegova ustvarjalnost po pravici nosi obeležje univerzalnosti. Andričevo književno delo je visoko ovrednoteno tudi v svetovnih razmerah in prevedeno v mnoge jezike. Njegovo delo je prispevalo k prodiranju sodobne jugoslovanske književnosti in kulture v svet ter odprlo nove možnosti spoznavanja in prevajanja jugoslovanskih pisateljev. Njegova ustvarjalnost je kot vsaka resnična književna in umetniška vrednost kljub jezikovnim in drugim pregradam s svojimi vsečloveškimi in humanističnimi sporočili dala velikanski prispevek k književnemu in kulturnemu sodelovanju med narodi, njihovemu boljšemu spoznavanju in razumevanju.

Zato je vest o njegovi smrti tudi globoko odjeknila ne le v sami Jugoslaviji, ampak tudi širom po svetu, kjer povsod se v spoštovanju klanjajo osebnosti in delu velikega jugoslovanskega književnika nobelovca Iva Andriča!

planinsko postojanko ob slovenski ključna družabnost, kjer so se naši obali, ki bi brez dvoma še tesneje planinci in zastopniki naših organizacij srečali z iskrenimi prijatelji koroških Slovencev.

aula slovenica

Celovec
Paulitschg. 5—7

vabi na

razstavo kiparskih del
Aleksandra Kovača

ki je odprta še do 27. marca 1975, in sicer v soboto med 9. in 13. uro ter od ponedeljka do četrтка med 13. in 17. uro.

Prisrčno vabljeni!

TONE SVETINA

271

UKANA

TRETJA KNJIGA

Tu sta zvedela, da se v mestu pripravlja vstaja. Gestapo je izvohal, da je slovensko parlijsko vodstvo poslalo že pred meseci v mesto Lidijo, članico centralnega komiteja, štab devetega korpusa pa bivšega komandanta divizije Martina Greifa, ki organizira med delavci, Slovenci in Italijani, čete za napad.

„Kdove koliko ljudi imajo že pod orožjem?“ je dejal general in se razgledoval po načrtu mesta, kjer so bile vrisane postojanke nemških štabov in enot.

Gestapovski polkovnik je poročal, da ima sovražnik tudi posebno četo GAP, sestavljeno iz samih diverzantov. V zadnjem času so diverzanti napravili nekaj atentatov na njihove oficirje in požgali troje skladišč. Predrznili so si napasti celo kvesturo.

General je poslušal poročila šefa varnostnih sil in hkrati ogledoval Globotschnigga. Kdove kaj se kuha v tej računarski, za užitke dovezni glavi? Že med poljo je bil rekel Wolfu, da tega človeka sumijo kot anglofila. Zdaj pa bi mu najraje zabrusil v obraz, da s srbskimi četniki, ki jih je spravil na to ozemlje, komaj čaka prihoda Angležev. Kdo je plačal načrt, da se na tem ozemlju, ki je sporno jabolko med zavezniki, napravi praznina? Tega najbrž ne bo nihče odkril, ne sedaj ne kdaj pozneje.

Obvladal se je in poslušal generala Küblerja, ki je čemerno razlagal položaj fronte pred Trstom. Iz njegovega

govorjenja je razumel, da pričakuje od njega pomoč. Najmanj eno divizijo SS, ki bi zapolnila vrzeli na fronti.

Niso bili soglasni. On je predvideval, da bo njegova vojska krila umik grupe E z Balkana. Kdove zakaj hočejo po vsi sili podariti Trst Angležem? To je politična igra vrhovnega vodstva italijanske armadne skupine! Kdo bi se le spoznal v tem navzkrižju interesov, je premišljal general.

8

Major Wolf je komaj čakal, da mu lje general dal znak, da lahko odide. Moral je zbrati informacije, ki so bile potrebne obema. Na uradu gestapa ni zvedel od svojih prijateljev nič novega. Vsi bi raje — danes kot jutri odšli nazaj v rajh. Obnašali so se tako, kot da jim že gori pod nogami.

Zato je raje obiskal Romano. Nekajkrat je pozvonil, preden mu je prišla služkinja odpret. Dekle, ki je še ni bil videl, je prebledelo in ga ponižno vprašalo, koga sme naznaniti.

Romana ga je sprejela pri vratih salona. Napravila je kolikor mogoče prijazen obraz. Vseeno ni mogla skriti, da ga ni preveč vesela.

„Vi ste, gospod major!“

„Da, jaz sem, draga moja. Ali ste me mar že odpisali?“

„Zakaj tako mislite?“ je rekla in ga povabila v salon.

„Ne znam si tolmačiti, zakaj ste me sprejeli s tolikšnim strahom. Dekle se je skoraj onesvestila.“

„Ah, ta! Nova je, pa se boji policije!“

Wolf ji je vrtal v oči in opazil na obrazu nekaj novih gub, ki jih je skušala prikriti s pudrom.

„Kaj me tako preiskujete in nezaupljivo gledate?“

„Imam nesrečno naravo, da spremembe v dušah ljudi preberem z obraza. Če vam je moj obisk neljub in če sem

prišel ob nepravem času, vam lahko sežem v roko, zaželim vso srečo in odidem.“

„Ne, ne, Helmut!“ ga je prijela za roko. „Živčna sem, kdove od česa. Tudi vi ste tako čudno razdražljivi in občutljivi!“

Sedla sta, dekle pa je postregla. Vse njene kretnje so izdajale, da se še ni osvobodila strahu.

„Kje je mož?“ je vprašal kar naravnost Wolf.

„Že pod Američani in Angleži!“

Major se je zaničljivo nasmehnil, ijo pogledal od strani in dejal:

„Ali jih težko pričakujete?“

„Helmut, verjemite ali ne, da sem do tega čisto ravnodušna. Sita sem vsega. Tudi igre, katero sem si omislila v lastno zabavo. Skrajno je utrujajoča in zadnji čas je, da se neha.“

Wolf jo je svareče pogledal, jo prijel za roko in rekel: „Samo da se ne bo nehala prej, kakor si vi mislite — lahko se zgodi, da doživite konec pred koncem...“

Presenečeno ga je pogledala, vendar se je obvladala in z narejeno mimiko glasno vprašala:

„Bi hoteli biti jasnejši?“

„Zato sem tudi prišel k vam. Jaz ne pozabljam svojih prijateljev. V veliki nevarnosti ste. Preveč mi je do vas — ne glede na to, če se danes poslednjič vidiva — da bi vas pustil umreti...“

„Kako to mislite?“ je zaprepaščeno vprašala.

„Čisto resno. Gestapo išče v vaši neposredni okolici radio oddajno postajo. Teško sem jih prepričal, da vaša vila ne pride v poštev, ker ste moj človek. Sam pri sebi pa sem mislil, da je prav to mogoče. Prepričan sem, da vi skrivate angleškega radiotelegrafista. Če bi bil jaz vodja njihove službe, bi glede na vašo znanstva z nami nemara uporabil vas...“

Iz Bilčovsa in okolice

Minulo soboto, 15. marca zvečer nam je Slovenska prosvetna zveza po njenem tajniku Andreju Kokoču predvajala v Miklavževi dvorani izredno lepi slovenski barvni film „Cvetje v jeseni“.

Priveditev je otvoril domačin in visokošolec Toni Schelander. Lik avtorja povesti „Cvetje v jeseni“, po kateri je film posnet — dr. Iva-

prebijati skozi življenje. Kljub trdemu boju za obstoj, pa slovensko ljudstvo ni obupalo, ostalo je močno v svoji narodni zavesti in ljubezni do svoje z znanjem prepajene zemlje. To naj nam bo v opomin in spodbuda, da v današnjem boju vzdržimo tudi mi z odločnim pogledom v bodočnost lepših dni. Slovenski prosvetni zvezi smo zelo

še na to, da se požar ne bi razširil še na druge objekte. Poleg tega je zmanjkovalo tudi vode, saj je znano, da so Gure po naravi zelo pičlo obdarjene z vodo.

Ni še dolgo tega, ko je minulo jesen v sosednji en kilometer oddaljeni Sodraževi gorelo pri p. d. Rajnarju. Tudi takrat je izbruhnil požar ponoči. Ljudje in tudi prizadeti gostilničar Odrej so mnenja, da je na delu nek piroman (požigalec iz strasti). Kako je prišlo do požara in kdo je krivec, je seveda stvar oblasti, ki se trudi najti krivca. Odrijeva kmetija je ena največjih v naši občini, zato je bil skedenj tudi temu primerno velik. Škoda je precejšnja.

Obiščite tudi letos tretji kulturni festival, ki bo od 1. do 4. maja v Globasnici pri Šoštarju!

na Tavčarja, je številnemu občinstvu lepo predstavila in objasnila učiteljica naše ljudske šole Rezika Kapus.

Ob gledanju tega krasno posnetega barvnega filma, smo bili deležni izrednega kulturnega užitka, tako da nam bo ta film ostal v nepozabnem spominu. Film nas je popeljal v minule dni naših prednikov, kjer smo videli žilavo borbo, zlasti naših kmetov za svoj obstoj in za obstoj slovenske zemlje. Videli smo tudi, kako so morali tudi nekateri slovenski inteligenti v boju za življenjski obstoj, delati in se

hvaležni, da nam je omogočila videti ta lepi film tudi pri nas v Bilčovsu.

V noči od 15. na 16. marec nas je tuljenje bilčovske sirene prebudilo in vrglo iz postelje. Z grozo smo opazili, da je na gospodarskem poslopju posestnika in gostilničarja Vincenca Ogrisa p. d. Odreja na Mali gori izbruhnil požar, ki je popolnoma upepelil lepo gospodarsko poslopje. Bilčovski gasilci in tudi drugi iz okolice so bili kljub precejšnji oddaljenosti dovolj hitro na mestu, vendar poslopja niso mogli več rešiti, omejili so se samo

Včeraj odprli razstavo „Motorno kolo 75“ v Celovcu

Včeraj so se že četrtilni odprla vrata razstave „Motorno kolo 75“ v Celovcu. Prireditelj te razstave je glavni predstavnik motornih koles na Koroškem — celovška tvrdka Kropfisch (inž. Riedl). Kot novost lahko smatramo, da so tokrat motorna kolesa in mopedi razstavljeni na lastnem razstavišču v Rosentaler StraÙe 145 in ne kot prejšnja leta v prostorih Doma umetnikov. Kot po navadi imamo tudi letos priložnost občudovati celo vrsto novih modelov, ki so prvič razstavljeni na Koroškem. Med temi so svetovno znana motorna kolesa Honda 44, Honda 500 twin, Honda 125 trail in Honda ATC na tri kolesa. Nadalje si boste lahko ogledali znana motorna vozila znamke Yamaha 500, Kawasaki 750 in Benelli, ki je edino motorno kolo na svetu s šestimi valji (cilindri). Seveda si lahko ogledate tudi druga motorna kolesa in moped, med njimi domače izdelke znamke Puch in KTM.

Kakor lansko leto, tako bodo tudi letos med obiskovalci izžrebana dvokolesa. Oglede razstave je letos prvič brezplačen. V okviru programa „Motorno kolo 75“ boste deležni tudi glasbenega sporeda in praktičnega ogleda razstavljenih modelov.

Prodaja motornih dvokoles je bila minulo leto izredno dobra, kar je bilo pripisati pomanjkanju goriva. Lansko leto je tvrdka Kropfisch prodala okrog 400 motornih koles in mopedov, kar je razveseljiva številka, ki jo bodo po vsej verjetnosti letos le težko dosegli. Iz statistike je razvidno, da je bilo lansko leto prijavljenih največ motornih koles znamke Honda (Japonska), nato so sledile Jave CZ (Češkoslovaška), Vespe (Italija) itd. Razstava „Motorno kolo 75“ bo odprta do 29. marca, dnevno od 9. do 19. ure. Ljubitelji motornih koles imajo edinstveno priložnost, da si ogledajo in se seznanijo z najnovejšimi modeli na tem področju. Seveda motorna kolesa niso samo na ogled, marveč jih lahko kupite.

Pliberk

Pred nedavnim je občinski odbor mestne občine Pliberk sklenil proračun za leto 1975. Višina rednega občinskega proračuna znaša 18.798.300, izrednega pa 200.000 šilingov (nadaljevanje regulacije libuškega potoka). Letni obračun so lahko izravnali samo na ta način, da so stroške za gradnjo cest, v primerjavi z lanskim letom, znižali za 351.600 šilingov.

Za vzdrževanje šol in otroškega vrta v Pliberku je namenjenih kar 2.662.500 šilingov, za pospeševanje kulturnih društev 50.000, za pospeševanje športa 162.000 in za Avstrijski rdeči križ 12.000 šilingov. Nadalje je v proračunu zapadenih 514 tisoč 300 šilingov podpore za vseh sedem gasilskih društev v občini. Za turizem bo na razpolago 299.500 šilingov, stroški za tujsko prometni prospekt pa znašajo 150.000 šilingov. Med številnimi postavkami v proračunu je tudi vsota 172.200 šil. za kmetijstvo.

Nekaj postavk k proračunu je bilo sklenjeno soglasno, nekaj pa proti glasovom Enotne liste in Gospodarske liste (FPO).

OBVESTILO

Slovenska prosvetna zveza ljubitelje operne umetnosti obvešča, da bo v nedeljo 27. aprila 1975 v Mestnem gledališču v Celovcu gostoval ansambel Opere SNG iz Ljubljane.

Podrobno bomo še pravočasno poročali.

Vigredna številka Mladega roda

Izšla je 7—8 številka Mladega roda šolskega lista za koroško mladino. Tudi tokrat krasi ovojno stran barvna slika Ančke Gošnik-Godec, ki ponazoruje motiv iz ruske pravljice „Nerodni dedek“, katere vsebina je napisana v notranjosti lista. Ostale risbe pa je prispevala Jelka Reichman.

Nova dvojna številka za mesec marec in april, je v glavnem posvečena zeleni spomladi in velikonočnemu veselju, ko imajo šolarji počitnice. Kot vselej, tako je tudi vsebina te številke Mladega roda zelo pestra, poučna in zanimiva, saj prinaša celo vrsto pesmic, zgodbic in drugih prispevkov domačih in tujih avtorjev. Med domačimi avtorji so tokrat zastopani Valentin Polanšek, Milka Mohar, Tomaž Ogris, Herman Grm, Mirko Srienc in Valentin Vauti, torej stari in zvesti sodelavci, ki so glavni stebri ali glavni operativni štab „Mladega roda“.

V rubriki „Bralci pišejo“, ki je rezervirana za našo šolsko mladino, je v tej številki izredno mnogo prispevkov, kar prepričljivo dokazuje, da se naša šolska mladina vedno bolj aktivno vključuje in s tem sodeluje v svojem šolskem glasilu, kar seveda zelo pozdravljamo.

V tej številki „Mladega roda“, je njegovo uredništvo znanemu slovenskemu pisatelju Josipu Jurčiču, rojenemu 4. marca 1844 na Muljavi pri Stični na Dolenjskem posvetilo precej prostora. Podan je bil pisatelj življenjepis in objavljen kratek odlomek iz njegove povesti „Domen“. Tako se je Mladi rod dostojno spomnil velikega slovenskega pisatelja, ki je kljub kratkemu življenju — bil je star komaj 37 let, ko je umrl — zapustil slovenskemu ljudstvu velik in dragocen zaklad.

Vsebina Mladega roda je tako zanimiva in poučna, da branje lahko priporočamo tudi odraslim ljudem. Kdor se zanima za list, ga lahko naroči na naslov: Mladi rod, 9021 Klagenfurt - Celovec, poštni predal 45.

Gradnja turske avtoceste lepo napreduje

Na področju turske avtoceste bomo letos meseca junija beležili zopet lep in pomemben uspeh, da bodo dali v promet pretežno gorski predel turske avtoceste med krajema Eben v Pongau-u (Solngraška) in Rennwegom na Koroškem. Ko bo ta odsek avtoceste v prometu, ki je gradbeno-tehnično najbolj zahteven, saj so morali zgraditi kar dva velika cestna predora — 6,4 km dolgi Turski predor (Radstätter Tauern) in 5,4 km dolgi predor pod Kačjakom — bo razdalja med obema krajema znašala samo še 53 km, namesto sedanjih 67 km po stari zvezni cesti. S tem se bo čas vožnje zmanjšal tudi za polovico. Po sedanji zvezni cesti potrebujete za to vožnjo 90 minut, po novi avtocesti pa bo trajala samo še 45 minut. To je vsekakor velik napredek, še bolj važno pa je dejstvo, da nova avtocesta ne bo predstavljala nobenega problema več, saj bodo odpravljene vsi klaneci, tako da bo vožnja med krajema Eben in Rennwegom tudi pozimi pravi užitek, kar na obstoječi ne moremo trditi, saj je znano, da je zimsko prečkanje preko obeh prelazov — Kačjaka in Radstätter Tauern — prava pustolovščina. Tega sedaj na novi cesti ne bo več. Seveda bo ta prednost — polovični

čas vožnje in varnost vožnje pozimi — povezana z ogromnimi vsotami denarja, ki gredo v milijarde (24 milijard šilingov), zato je tudi razumljivo, da bodo pobirali mitnino. Vsekakor so že preračunali, da bodo v prihodnjem letu, ko bo vozni promet preko tega področja že v polnem teku, kasirali okrog 290 milijonov šilingov. Ta vsota se bo do leta 1981 zvišala na okrog 360 milijonov šilingov na leto. Leta 1982, ko pa bo dograjena celotna Turska avtocesta od nemško-avstrijske državne meje pa do Beljaka, pa bodo dohodki iz mitnine narasli že na okrog 650 milijonov šil. letno.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na spevoigr

VASOVALCI

v nedeljo 23. marca 1975 ob 11.00 uri v farni dvorani v Železni Kapli. Gostuje: Trio „Korotan“ in pevci SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni.

Vsi prisrčno vabljeni!

Društveni odbor

Tone Svetina: UKANA - Tone Svetina: UKANA - Tone Svetina: UKANA - Tone Svetina: UKANA - Tone Svetina: UKANA - Tone Svetina: UKANA - Tone Svetina: UKANA

Njen obraz je bil prsteno blede.

„Tako nora nisem, vendar hvala za prijateljsko opozorilo.“

„Slabo prikrivate svoje vznemirjenje. Ali naj napravim hišno preiskavo? Ali pa naj povprašam vašo služkinjo?“

„Helmut, kaj vas je obsedlo?“

„Samo skrb za vas, draga moja Romana, in nič drugega! Opozarjam vas, ne bodite predrzni in ne dajte se izkoriščati v svojo škodo!“

Zdaj je bil prepričan, da je zadel v živo. Pravzaprav ni nič vedel. In nihče ni iskal radio oddajnika, saj je bilo vse zmedeno. Iz njenega obraza pa je razbral, da je v tej hiši moški, ki vsak dan temeljito poteši njene strasti. Toda to je bilo v tem položaju zanj postranskega pomena. Pred časom je računl na to, da bi se ob razsulu rajha pri njej skrtil. Od tod bi odpotoval v svet in si kje v južni Ameriki ustvaril novo življenje. Toda medtem mu je Gretchen, s katero si je dopisoval, omogočila boljše možnosti. Kljub temu pa mu ni bilo vseeno, če bi Romano slučajno ujel gestapo — lahko bi mu napravila še težave. Ostati mora živa. Če bi ga slučajno ujeli, bi lahko ona pričala v njegov prid, saj ji je prodal kot pristno blago dosti „spielmateriala“.

Da bi ga zamotila, mu je hitela pripovedovati, kaj vse se v mestu dogaja. Bila je zelo v skrbeh, ker je mnogo ljudi med nižjimi sloji zajela psihoza, da bo Trst pripadel Jugoslaviji. Krogi, v katerih se je gibala ona, pa so ji zagotavljali, da Angleži nikoli ne bodo dali Trsta komunistom. Angleži da bodo najkasneje v treh tednih v mestu.

Kot vedno je iz vsega, kar mu je povedala in kar je zamolčala, sestavil sliko, približujočo se dejanskemu stanju. Potem jo je zasul z množico vsakovrstnih vesti o nemških namerah. Najbolj jo je osrečil s tem, ko jo je prosil,

da, če je slučajno radijski oddajnik pri njej, naj umolkne in naj se premesti drugam.

„Helmut, tega vam ne bom nikoli pozabila,“ je dejala ganjena in ga peljala v svojo sobo. Vrgla se mu je okoli vratu. Čvrsto jo je objel in se nasrkal njenega pariškega vonja.

„Mnogo sem tvegala, draga moja. Bodi previdna, da ne bova oba izgubila glave. Naši ustrelijo vse po vrsti, kdor klone! Bolje, da padeva v tvojo posteljo kot pod nemškimi krogli...“

To pot ni imela nobenih posebnih zahtev. Predala se mu je vajeno, kot dobro plačana cipa. Tudi on je opravil svoje brez čustva in brez strasti, tako kot opravi že dolgo poročen mož pri ženi. Skoraj zasmitila se mu je, ko je videl, kako je strah ohromil njeno telo in kako se še vedno boji Nemcev, čeprav jim je že odklenkalo.

Preden se je uredila pred ogledalom, je bil že pripravljen na odhod.

„Grem, da ne bo sumljivo. Čaka me general.“

„Helmut, še enkrat hvala! Če boš kaj potreboval, ti bom napravila vse, kar boš želel!“

„Tako kot bi jaz tebi, če bi se vojna sreča obrnila in bi mi zmagali!“

Oba sta se nasmehnila drug drugemu, in ta nasmeh je bil srečen. Wolf jo je objel in podržal v rokah.

„Tako je prav! Pametni ljudje sodelujejo med seboj. Nori pa se uničujejo!“

Poljubil jo je. Njene roke je začutil na svojem vratu, tokrat s strastjo, kot je je bil vajen. Vse mu je priklicala v spomin. Telo ji je zadrželo, kot bi strah izpuhtel iz nje. Morda se je spomnila mnogih noči, ko sta bila nenasična in ji je dolge ure govoril samo o njej in njeni lepoti. Njen objem je prekinil zvok protiletalskih siren.

„Zdaj moram oditi, draga!“

„Ne, zdaj ne! Lahko se kaj zgodi!“

Stopila je k oknu. Ni se še polegla zavijajoči turbini glas, ki je bobnel med hišami, ko so se z jasnine neba nad morjem zalesketala letala. Napadala so ladje in pristaniške naprave. Zabobnelo je protiletalsko topništvo. Nekaj eksplozij je bilo tako močnih, da so zadržela stekla.

„Beživa v klet!“ je dejala preplašeno.

„Nikamor!“ je odsekal Wolf. „Jaz se ne bojim ne krogel ne bomb! Če mi je namenjeno, naj kar pade, naravnost name!“

Občudujoče ga je pogledala. V njegovih očeh je odseval kovinski lesk nepremaganega tigra v džungli. Dvignil jo je in jo vrgel na posteljo. Zdaj si jo je privoščil na svoj način...

Med podiranjem zgradb, tulečimi zvoki letalskih motorjev in eksplozijami, od katerih so pokala stekla, je Romana vzdihovala v vesoljni sreči. Prvič se mu je povsem prepustila, da se je blaženo pozabljenje razlilo v njej kot goreč, nove svetove porajajoč ogenj...

Obležala sta, kot bi bila zadeta od drobcev bomb.

„Helmut, kaj če bom dobila otroka? Danes je najnevarnejši dan.“

„Nič boljšega kot to. Če bo le malo podoben nama, ga bo lahko svet vesel. Saj bo sad pametnega sodelovanja,“ se je zasmejala.

„Ne šalim se! Če kaj bo, ne bom preprečila...“

„Lepo. Mnogo boljše, da se rodi otrok, ko da bi izgubila glavo...“

Alarmne sirene so zatulile konec napada. Njih zvok, ki je vznemirjal Wolfa bolj od najlepše glasbe, je švignil do sonca in utonil v globinah morja.

Na pragu sta si še enkrat segla v roke, in major je izgubil v ozkih, po ribah smrdečih ulicah.

6. Koroški kulturni dnevi v Celovcu

Avstrijski predstavniki proglašajo v zvezi z demokratizacijo in evropskim regionalizmom na raznih znanstvenih in političnih posvetovanjih in v samem Evropskem svetu, da je in da bo doprinos Avstrije k demokratičnemu evropskemu regionalizmu velik. Dejanska praksa na Koroškem pa je v nasprotju s tem. Regionalnim vprašanjem slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem smo doslej posvečali premalo pozornosti. Ob internacionalizaciji našega vprašanja pa bo potrebno tudi avstrijske sosedne opozoriti na način, kako se v Avstriji izvaja regionalna politika, kajti taka regionalna politika evropski regionalizem samo zavira.

1. REGIONALIZEM IN EGS

V uvodu v pogodbo o Evropski gospodarski skupnosti (EGS) zasledimo vrsto načel in misli. Francois Perin jih je v svoji knjigi „Le regionalisme dans l'integration europeenne“ na straneh 81—90 povzel nekako tako: „Bistveni cilj evropskih pogodb je ustvariti enotno gospodarsko skupnost z ukinitvijo carinskih

si utira pot na evropski in svetovni trg s ceneno delovno silo iz manj razvitih evropskih držav. To pa pomeni, da manj razvite države uvažajo iz bolj razvitih tudi take vrste blaga, ki ga je producirala njihova delovna sila, zaposlena izven države.

Taki in podobni gospodarski tokovi pravzaprav dvakrat oškodujejo manj razvite dežele: bolj razvite dežele si prilasčajo presežno vrednost, ki jo ustvarja delovna sila iz manj razvitih dežel; na drugi strani pa razvite dežele po visokih cenah prodajo manj razvitim različne, predvsem tehnične artikle. Vendar to niso edine nepravilnosti znotraj EGS in v evropskem prostoru sploh. Sem lahko štejemo tudi carinske zapore za določene vrste blaga (tako je npr. lansko leto EGS prepovedala uvoz mesa iz Jugoslavije).

Opisani primeri kažejo, da združevanje držav v gospodarske bloke pri naša koristi celotnemu gospodarskemu bloku, predvsem pa tistim članicam znotraj bloka, bi so gospodarsko in politično najmočnejše.

Zdrav, demokratičen evropski regionalizem pa bo moral poiskati take

stavljalce, niti pravice odločanja o stvarih, ki bi jih zadevale.

V nadaljevanju pravi Francois Perin: „Evropski človek bo v perspektivi evropske enotnosti imel tri dimenzije — bo državljan svoje regije in istočasno državljan Evrope, toda poleg teh dveh državljanstev bo imel še tretjo lastnost, ki bo juridično institucionalizirana, to je „kulturalna nacionalnost“.“

Avstrijska in tudi mednarodna praksa kaže, da subnacionalne regije nimajo tistih pravnih instrumentov, ki bi jim dovoljevali učinkovito transnacionalno regionalizacijsko politiko. Transnacionalno integracijo je mogoče doseči le tedaj, če se njena teritorialna baza obravnava kot transnacionalna planska enota. Torej nikakor ni prostorsko načrtovalne, temveč iluzorna planska igra, z velikim trudom in izdatki izdelovati plane, ki zaradi pomanjkanja pravnih osnov nimajo možnosti realizacije.

V današnjem svetu ekstremno centralizirana diplomacija starega sloga nima več legitimnega monopola oblikovanja zunanje politike. Notranje in zunanje politike države v našem svetu obsežnih soodvisnosti ni mogoče več ločiti, kot je to bilo še mogoče v časih monarhije. Odločilni del zunanje politike danes ni nič drugega kot kulturna, gospodarska in socialna politika.

Ponavadi imajo sosedne obmejne regije več skupnih interesov kot nacionalne države, h katerim spadajo. Zato vsako povečanje avtonomije predstavlja pospeševanje transnacionalne integracije.

Na mednarodnem simpoziju „Evropska naloga alpske regije“, ki je bil 2. in 3. junija lani v Innsbrucku, je univerzitetni asistent dr. Fried Esterbauer med drugim dejal: „Regionalizem (v širšem pomenu besede) kot izzivanje totalitarni državi se je razvil predvsem v dve osnovni obliki: v neodvisne regionalne države (dežele), ki so enakovredne centralni oblasti, to je federalizem, in v regije, ki imajo kvalificirano obliko samoupravljanja, brez lastnega državnega značaja, to je decentralizem.“

Torej obe omenjeni obliki regionalne oblasti predstavljata določeno protitež centralnim oblastem, in sicer neodvisne regije v federalizmu, primer je Jugoslavija, v občutno močnejši obliki kot regije v decentralizmu, ki so pravzaprav odvisne od centralne oblasti.

V nadaljevanju pa dr. Esterbauer pravi: „Tam, kjer centralnim institucijam ne stojijo nasproti regije v institucionalizirani obliki, običajno odprave regionalna politika centralnih institucij. Regionalna politika evropskih skupnosti je odpovedala prav zaradi zgoraj imenovanega razloga.“ To se pravi, da tudi dr. Esterbauer trdi, da je regionalna politika evropskih skupnosti odpovedala.

3. TRANSNACIONALNO SODELOVANJE OBMEJNIH REGIJ

To sodelovanje je nujno odvisno od koordinacije ukrepov prostorskega načrtovanja na obeh straneh državnih meja. Sklepnata resolucija evropske konference ministrov za prostorsko ureditev (Bonn, 9.—11. 9. 1970) pravi v točki 28: „V obmejnih področjih so različni ljudski in gospodarski razvoji pogosto ovira za proces harmonizacije. Konferenca poziva vlade, da koordinirajo svojo načrtovalno politiko in načrtovalne ukrepe na teh področjih z udeležbo neposredno prizadetih, posebno z ustvaritvijo regionalnih komitejev, ki se periodično srečujejo, da bi uskladjali izdelavo in časovni potek regionalnih načrtov.“ Nadalje resolucija zahteva, da se ta koordinacija razširi tudi na probleme onesnaženja okolja, na infrastrukture prometa, zdravstva in naseljevanja.

Ta resolucija ni samo predstava. Na številnih mestih celotnega območja evropskih držav je že v teku inter-transnacionalno sodelovanje med obmejnimi regijami.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Umetnica

*V hrepenju večnem živi — umira;
so dnevi težki ji, vendar prekratki,
poklica delo ni ji le v tolažbo:
svobodno hoče delati brez konca.*

*Družina, dom so zlate njene sanje,
le tam je mir, tam sreča vsake žene;
usode moč ji to je ugrabila,
v življenje brez te sreče jo pahnila.*

*Utebe išče si v samotni tih,
tam dela, tam živi samo za druge,
ne misli nase, večno nima časa,
Saj sila jo priganja, ki v njej kljuje.*

*Prijatelj povsod ima nešteto,
človeško srečo ji želijo dati;
v tej sreči zanjo prave ni rešitve,
ne more skrite sile v sebi streti.*

*Razdaja svojo dušo vsepovsodi,
a vedno se ji zdi še vse premalo;
ko v zadoščenje svoje se izčrpa,
sveta požanjanje nehvaležnost kruto.*

*Življenje njeno s trnjem je poslano,
ljubezen sama laž je in prevara,
mladost užitek ni, je trdo delo,
nje želje pa izpolnjene nikoli.*

Bronislava Jurečič

SREČKO WIESER:

Regionalna politika in narodnostne skupnosti

meja in odstranitvijo politike kontingentiranja (določanja deležev), ki omejuje ali paralizira promet uslug in dobrin, kar vodi v edinstveno geografsko skupnost, v kateri je zagotovljen svoboden obtok ljudi, blaga in kapitala.“

Koncepcija evropskih pogodb je torej bistveno liberalna. S svobodno menjavo hočejo doseči to široko gospodarsko enotnost. Toda cilj je tudi zagotoviti skupnosti evropskih ljudstev velik gospodarski razvoj in s tem visoko raven. Ne smemo pa prezreti tega, da imajo posamezne članice evropske gospodarske skupnosti tudi lastne in specifične politične in gospodarske interese, ki jih bolj ali manj prikrivajo.

Perin pravi dalje: „Cilj vsekakor ni povzročiti krize in povečevati neuravnovesenosti in izvora političnih vrtincev z nepreračunljivimi posledicami.“ Jasne garancije za tako trditve vsekakor ni. Del standarda najbolj razvitih evropskih držav izvira iz gospodarskega sodelovanja z manj razvitimi, pri čemer ni pomembno, ali je gospodarski partner iz evropskega prostora, ali pa je izven njega. To pa pomeni, da bi omenjene države skušale tak proces preprečiti, če bi bil njihov standard iz kakršnihkoli vzrokov ogrožen. Pri tem bi se posluževale vseh prepovedanih in dovoljenih prijemov. Prav to trditve potrjujejo gospodarski dogodki iz zadnje preteklosti: tu mislim predvsem industrijsko razvitih držav na proizvajalce nafte.

To potrjuje tudi Perin, ko v nadaljevanju pravi: „Isti liberalizem ima lahko za posledico povečanje razlik v standardu. Enotni trg s svobodno konkurenco lahko razlike pospeši s krepitvijo najmočnejših in odstranjevanjem šibkejših. Povzroči lahko pomembna preseljevanja z neprecenljivimi človeškimi in gospodarskimi posledicami. Isti liberalizem bi spravil Evropo še bolj iz ravnotežja, odprl bi vrata socialnim konfliktom, brutalnim nacionalističnim reakcijam, ki bi družbeno delo spravile v nevarnost.“

Da so te trditve resnične, nam potrjuje gospodarska raznolikost držav znotraj EGS, kot tudi gospodarski položaj vseh evropskih držav. Gospodarstvo razvitih evropskih držav

oblike evropskega in svetovnega gospodarskega sodelovanja, ki bodo omogočale skladen gospodarski razvoj tudi manj razvitim in nerazvitim državam.

2. REGIONALIZEM IN DRŽAVA

Načelno države same vodijo regionalno politiko. Regionalni problem je politični problem. Gospodarska raziskovanja lahko nakažejo pot, toda sama ne morejo rešiti temeljnih problemov. Takoj ko sega regionalizem preko državne meje, vidijo države nevarnost za svoj tradicionalni obstoj.

V že omenjeni knjigi pravi Perin: „Zagovorniki države prikazujejo regionalizem kot nazadnjaški, kot povratek k razdrobitvi srednjeveškega tipa.“ Če bi torej regionalizem ustvaril manjše človeške skupnosti, kot so današnje nacionalne, bi postal absurden. In Perin nadaljuje: „Če je regionalizem evropski skupnosti naklonjen, potem neha biti absurden in postane ne samo realističen, ampak tudi učinkovit, in ne zahteva več anarhističnega frakcionarstva človeških skupnosti, ki ignorirajo ena drugo, ampak večjo skupnost, kot so današnje nacionalne skupnosti. Ker ta večja skupnost ne more imeti take centralizacije, kot jo imajo danes obstoječe države, potrebuje delitev na regije; regija je nadomestitev, močan vmesni člen zato, da bi se skupna evropska politika naslonila na celotno obsežno ozemlje naše celine.“

Evropa in regija sta torej lahko zaveznika in ne nasprotujoči si sili. Regije bi morale najti v evropskih ustanovah zaveznike proti privržencem državnega nacionalizma, ki so pogosto ozki in konservativni. Če bi s pomočjo delitve Evrope na regije postali narava, struktura in celo geografski videz držav vprašljivi, bi se lahko področje cele Evrope spremenilo na jezikovne in kulturne skupnosti. Morda bi le-te nekega dne v perspektivi evropske enotnosti celo zamenjale današnje države. Vendar se jezikovne meje ne bi mogle izkristalizirati v gospodarske in politične meje v državnem in tradicionalnem smislu besede. S tem pa še ni rečeno, da kulturne jezikovne skupnosti ne bi imele niti institucij, ki bi jih pred-

Preizkušnja

Ko sem končal inštitut, sem bil na stažu v neki manjši ustanovi. Nekoč, že proli koncu preizkusne dobe, me je poklical direktor.

„Rad bi vedel, zakaj danes Dandar ni prišel na delo?“

„Mislite na ... našega Dandara?“ sem se zatikal, da bi pridobil čas. Stvar je bila namreč taka, da je Dandar že jutraj odšel na lov in me je prosil, naj molčim o tem.

„Da, da prav tistega iz vašega oddelka mislim.“

„Kako vendar? Še pravkar sem ga videl. Tovariš direktor, ali naj vam zaupam njegovo edino šibko stran?“

„Da, seveda.“

„Dandar je človek, ki mu je delo vse. Nase sploh ne misli.“

„Že v redu, dostil! Dobro vem, da Dandar danes ni prišel v službo. Prvič hočem vedeti, kam ljo je pobrisal ta velmjak. Drugič pa si hočem ustvariti mnenje o vas. Vi ste mlad strokovnjak, bilo bi mi všeč, če bi delali v naši ustanovi, toda, saj razumete, potrebni so mi poštenjaki. Torej, čakam.“

„Kaj mi ne verjameste?“ sem bil užaljen. „Dandar je bil v službi.“

„Žal mi je za vas. Kje je Dandar? Zadnjič vas vprašam.“

„Morali bi bolje poznati svoje podrejene. Prej bi sonce zamudilo

na nebo, kol pa Dandar v službo.“

Direktor je stisnil pesti. „Sovražim nesramne lažnivce!“

je zakričal in me zgrabil za prsi. Njegov besni obraz se mi je približal, prestrašil sem se in se nezavesten zdrgnil na stol.

Ko sem se zavedel, mi je direktor močil obraz z vodo. Kakor izpod zemlje je prišel do mene njegov glas.

„Oprosti, bratec. Nisem zdržal. Toda tudi ti si kriv. Dobro vem, da Dandarja ni. Daj, povej, kje je?“

Zašepetal sem: „Saj je bil v službi ...“

Direktor je vzdihnil in po telefonu nekoga poklical.

Vstopil je Dandar! S pogledom sem mu skušal povedati, da ga nisem izdal. Položil mi je roko na ramo:

„Oprosti mi. Nisem šel na lov, ampak sem te samo preizkušal.“

Hotel sem planiti kvišku, vendar nisem zmogel sil. Oba sta mi priškočila na pomoč.

„Čestitam,“ je dejal direktor. „Opravil si izpit z odličnim. Zdaj vemo, da si naš človek. Fant od fare! Dal ti bom stalno službo, tole pa je moje prvo naročilo: z Dandarom zdajle odhajava za tri dni na lov ... Pazi, nikomur niti besedice!“

C. Doržgotov (Mongolija)

Anekdote

Mlad pesnik je prišel k slavnemu Voltairu in ga prosil, če mu sme prebrati svoje verze. Voltaire mu je dovolil, ga zbrano poslušal in se pri tem kdaj pa kdaj priklonil. Začuden pesnik ga je vprašal, kaj naj to pomeni. Voltare mu je prijazno pojasnil: „Oh, če srečam stare znance, jih pač pozdravim!“

Neka občudovalka je vprašala slovitega krotilca živali Gilberta Houchea, če ga ni nič strah, kadar stopi v kletko med leve in tigre. — Seveda, je rekel, — vedno nekoliko drgetam. — Zaradi tigrov in levov? — Oh, ne, ne bojim se zveri, toda bolj je veliko.

Richtigstellung

In der letzten Ausgabe wurde auf Seite 7 im Artikel „Die ‚Argumente‘ irrtümlich unter dem Titel „Unser des KHD sind schlechte Argumente“ angeführt. Richtig soll es der Jubiläumsband der Kärntner heißen: „Das ist Kärnten“.

Redaktion

ŠPORTNI VESTNIK

● Kodejška zmagal na Kulmu

3. svetovno prvenstvo v smučarskih polatih se je te dni končalo na štajerskih skakalnicah velikanki Kulm v Bad Mitterndorfu z zmago slavjem češkoslovaškega skakalca Karla Kodejške, ki se je izmed vseh favoritov izkazal kot najkonstantnejši skakalec. Za njim sta zasedla mesti Rainer Schmidt iz NDR in Karl Schnabl iz Zahomca.

Po Planici 1972 in Oberstdorfu 1973 je naposled Kulm sprejel najdrznejše skakalce sveta. Da na avstrijskih tleh ni prišlo do zmage domačina, je treba pripisati dejstvu, da so tekmovalci iz ostalih držav bolj izkušeni v „letanju“. Poleg tega pa je treba še omeniti, da sistem ocenjevanja ni popolnoma ugodil Avstrijcem, v prvi vrsti ne Zahomčanu Schnablu. Ze prvi dan je namreč Schnabl poletel na rekordno daljavo 151 m in tam pristal brez težav. Ker pa je Schmidt iz NDR drsal pri 157 m, ni dobil Schnabl za daljavo najvišjo oceno, marveč Schmidt. No, v tolažbo Avstrijcem lahko rečemo, da so bili tudi ostali konkurenti prikrašani in da je ocenjevanje — bodisi pravično ali krivično — veljalo za vse enako. Osmoljenec je bil tokrat zares Schnabl, v slučaju da pa bo sistem ocenjevanja obdržal svojo veljavnost tudi še za naprej, pa se bo Schnablu pridružilo še več „nesrečnikov“.

V 4-člansko avstrijsko ekipo sta se poleg Bachlerja (izpadel je zaradi poškodbe že prvi dan) in Federerja kvalificirala za SP še Zahomčana Schnabl in Wallner. Da kriterij za nastop na SP v smučarskih polatih naj ne bi bil odvisen od uspeha ali neuspeha v kvalifikacijskih skokih, marveč edinole od izkušnosti posameznikov, je dokazal Zahomčan Millonig, ki bi si s svojimi skoki kot „poskusni zajec“ zaslužil mesto med prvo peterico, morda celo kako kolajno. S svojimi skoki kot predskakalec je bil vsekakor med najdaljšimi, v sobotnem tekmovanju (145 m) pa bi odnesel prvo mesto.

Schnabl in Wallner sta držala, kar se je od njih pričakovalo. Schnabl je v petek dosegel rekord skakalnice (151 m), po zapačenem sobotnem tekmovanju (122 m) pa je v nedeljo odnesel prvo mesto (145 m). Wallner se je po slabem štartu v petek končno le še vpisal med najboljše „letalce“. V soboto je bil na 7. mestu, v nedeljo pa je zasedel 4. mesto (148 m); nekateri sicer trdijo, da so ga merilci nekoliko forsirali, kljub temu pa je za mladega Zahomčana nastop na Kulmu bil velik uspeh.

Rezultati po treh tekmovanjih: 1. Karl Kodejška (CSSR) 141, 144, 143 - 512,5; 2. Rainer Schmidt (NDR) 142, 140, 140 - 505,0; 3. Karl Schnabl (A) 151, 122, 145 - 503,5; 4. Fritjof Prydz (Nor) 141, 128, 130 - 496,5; 5. Hanzij Wallner (A) 139, 142, 148 - 492,5; 15. Federer (A) 128, 110, 126 - 450,0.

● SAK in Sele z zapačeno generalko

Slovenski nogometni enajsterici SAK in Sele sta minulo nedeljo imeli generalko za prvo prvenstveno nogometno tekmo. Slovenski atletski klub je potoval v Ptuj, da se v prijateljski igri spopade z zastopnikom slovenske nogometne lige Dravo in je po lepi igri podlegel 2:4 (0:3). Za SAK, ki je nastopil brez Waldhauserja, Oražeta in Hribarja, je Fera zastrelil enajstmetrovko.

Selani so gostovali v Glogasnici in so po treh zaporednih zmagah v prejšnjih prijateljskih tekmah doživeli poraz 3:5. Rezultati prvih pripravljalnih tekem so se glasili takole: ATUS Borovlje — Sele 3:3, NK Komenda pri Brniku — Sele 1:10, Žvabek — Sele 3:9. Pri teh igrah se je izkazalo, da se nekateri igralci nahajajo v izvrstni formi: Dovjak Flori je n. pr. dosegel kar 9 zadetkov, Olip Stanko 5.

● V nedeljo: Sele — Št. Janž

Prva selska namiznoteniška ekipa je pretekli teden mirovala, zato pa je druga ekipa poskrbela za izdatno zmago proti namiznoteniški ekipi iz Labota. Pepi Inzko, Zdravko Oražeta in Herbert Falle so v izrednem razpoloženju potolkli svojega nasprotnika z 10:0. Močnejšega nasprotnika pa bodo imeli v soboto, ko bodo igrali proti favoritu 2. razreda vzvod SC Elementar.

Prva ekipa iz Sel pa bo naslednji teden odigrala dve prvenstveni tekmi: v petek ob 18. uri proti SV Büro Achatz B v celovškem „Volkshausu“, v nedeljo popoldan pa bodo imeli v gosteh ekipo iz Št. Janža, ki je v zadnjih dveh prvenstvenih tekmah izgubila proti SV Büro Achatz A in B po 0:10.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

SOBOTA, 22. 3.: 6.00 Jutranja telovadba — 8.05 Družinski obzornik — 9.00 V žarišču — 10.30 Lepa domačina — 13.30 Lepi glasovi, priljubljene melodije — 14.00 Voščila — 15.30 Zborovska glasba — 16.00 Servis — 17.10 „Govorilna ura pri dr. Weissu“ — 18.00 Deželni razgledi — 20.10 Koncert po želji — 22.10 Šport — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 23. 3.: 6.11 Igra na orgle — 8.15 Kaj je novega? — 9.45 Dunajski zajtrk z glasbo — 10.30 Radijska pravljica — 11.00 Popoldanski koncert — 13.15 Ogleđalo gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Voščila — 17.05 Veselite se življenja — 18.15 Okretnica jugovzhod — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Na obisku pri koroških godbah na pihala — 20.10 Avstrijska rallye — 22.10 Šport.

Ponedeljek, 24. 3.: 6.00 Jutranja telovadba — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.30 Solnograška ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Vojška glasba — 16.00 Ali bo kmalu velika noč — 17.10 Kaj radi slišimo — 17.56 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 19.07 Melodije za vsaki letnik — 20.10 „Življenje v lastni roki“ — 21.10 Evergreeni humorja — 21.30 Udarec za udarec — 22.10 Šport.

Torek, 25. 3.: 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Koroška pesem — 16.00 „Dvokolo“ — 17.10 Ne zaničujte mi mojstrov — 17.56 Oddaja delavske zbornice — 19.07 Ljudska glasba in pesnikovanje v norečju — 20.10 Zveneča alpska dežela — 21.10 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.10 Šport.

Sreda, 26. 3.: 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Znotraj in zunaj — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Na obisku pri koroških zborih — 14.45 Ljudska izobrazba na Koroškem — 16.00 Za potrošnike — 17.10 V dunajski kavarni — 17.56 Oddaja kmetijske zbornice — 19.07 Zborovska glasba — 19.30 Za prijatelja planin — 20.10 Koncert ljudske pesmi — 21.00 Srečanje s sosedi — 21.30 „Višja sila“. Kriminalka — 22.10 Šport.

Četrtek, 27. 3.: 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Popoldanski koncert — 11.05 Iz dežele, za deželo — 11.30 „Velikonočno streljanje“ — 13.30 Priljubljene melodije — 14.45 Predstavljamo — 17.10 Operetne melodije — 19.07 Avstrijske pihalne godbe — 20.10 Sveti grobovi na Koroškem — 20.40 Velikonočno petje v farni cerkvi v Mariji na Zilji — 21.00 Pomladne navade slovanskih ljudstev — 22.10 Šport.

Petek, 28. 3.: 6.30 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.45 Dunajska ljudska glasba — 10.00 Glasba na veliki petek — 11.05 Zabavni koncert — 12.12 Zborovska glasba — 14.45 Za-

Kaufen alte wertlose AKTIEN, Anleihen Obligationen usw. Angebote erbefen an: Global F. Inc., Alte Frankfurter Str. 183, D-3300 Braunschweig/BRD.

Največja izbira motornih žag, nadomestnih delov, servis za vse fabrikate pri podjetju

Spindelböck

Eisenkappler Straße 14
9141 Eberndorf/Dobla vas,
telefon (0 42 36) 348
Strokovna trgovina in specialna delavnica

AVSTRIJA 1

SOBOTA, 22. 3.: 15.30 Koncertna ura — 16.30 Mala hišica — 17.00 Gradbišče — 17.30 Doživljaja v mavrični deželi — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Heinz Conradsova oddaja — 18.55 Televizijska kuhinja — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.56 Šport — 20.10 „Halo... hotel Sacher... vratar“ — 21.15 Sobotna kriminalka.

Nedelja, 23. 3.: 9.55 Paralelni stolom za moške — 16.30 Oddaja z miško — 17.00 Zivalski leksikon — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Lumierovi otroci — 19.00 „Gradovi in vrtovi“ — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Michelangelo — 22.10 Poročila.

Ponedeljek, 24. 3.: 10.00 Robin Hood — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 V kraljestvu divjih živali — 18.25 MI — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.45 Ljudje s farme Shiloh — 21.45 Poročila.

Torek, 25. 3.: 10.00 Watusi — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Michael iz Lönneberga — 18.25 MI — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Satirična paleta — 20.15 Kaj sem jaz? — 21.00 Sled vodi v Mehiko — 22.30 Poročila.

Sreda, 26. 3.: 10.00 Michelangelo — 11.35 Heinz Conradsova — 17.00 Rajstni dan — 17.30 Pinocchio — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Naslednji prosim — 18.25 MI — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Karuselne delajo v nebesih — 21.35 Vojna in mir — 22.20 Poročila.

Četrtek, 27. 3.: 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Dežela iz katere je prišel Jezus — 18.30 MI — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.25 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Kajn-Ablova tema — 21.55 Gustav Mahler — simfonija št. 1 — 22.45 Poročila.

Petek, 28. 3.: 17.30 Evangeliska božja služba — 19.00 Silkanje pokrajine danes — 19.25 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Festival režiserjev — 22.10 Poročila.

beleženo na koroških cestah — 16.15 To je naše mnenje — 17.10 Za konec tedna — 18.15 Velikonočno petje v farni cerkvi v Mariji na Zilji — 20.10 Koncert dunajskih simfonikarjev — 22.10 Šport.

SLOVENSKE ODDAJE

SOBOTA, 22. 3.: 9.45 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 23. 3.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

Ponedeljek, 24. 3.: 13.45 Celovški radijski dnevnik — Dr. A. Feinig: Hišna, tedinska in krajevna imena v Rožu — L. Detela: KOROŠKA DUHOVNOST — koroška romantika.

Torek, 25. 3.: 9.30 Za vsakega nekaj — 13.45 Celovečerni radijski dnevnik — šport — Otroci poslušajte!

Sreda, 26. 3.: 13.45 Celovški radijski dnevnik — Popper in sol.

Četrtek, 27. 3.: 13.45 Celovški radijski dnevnik — Postne pesmi — Stig Dagerman: Ubiti otroka — Komorna glasba.

Petek, 28. 3.: 13.45 Celovški radijski dnevnik — Praka križa v vstajenje (slov. skavti).

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 22. 3.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Naš plesni orkester ima besedo — 10.15 Sedem dni po radiu — 11.15 Z nami doma in na poti — 12.40 Ob bistrem potoku — 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.45 „Vrtljak“ — 16.45 Listi iz albuma lahke glasbe — 17.20 Gremo v kino — 18.20 Rad imam glasbo — 19.40 Z ansambлом Jožeta Kampeča — 20.00 Radijski radar — 21.00 Za prijetno razvedrilo — 21.30 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 23. 3.: 6.50 Danes za vas — 8.07 Radijska igra za otroke — 8.47 Skladbe za mladino — 9.05 Še pomnite, tovariši... — 10.05 Koncert iz naših krajev — 11.15 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.15 Zabavna glasba — 14.05 Nedeljsko popoldne — 18.05 Radijska igra — 18.41 Glasbeni intermezzo — 19.40 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Serenadni večer — 23.15 V lučeh semaforjev.

Ponedeljek, 24. 3.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.40 Orkestri in zabavni zbori — 10.15 Za vsakogar nekaj — 11.15 Z nami doma in na poti — 12.40 S pihalnimi godbami na koncertnem odru — 14.10 Amaterski zbori pojo — 14.30 Voščila — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.45 „Vrtljak“ — 17.20 Koncert po željah poslušalcev — 18.20 Ob lahki glasbi — 19.40 Z ansambлом Vilija Petriča — 20.00 Če bi globus zaigral — 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev — 23.15 Za ljubitelja jazza.

Torek, 25. 3.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.30 Majhni vokalni ansambli — 10.15 Promenadni koncert — 11.15 Z nami doma in na poti — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Iz dela glasbene mladine Slovenije — 14.40 Na poti s kitaro — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.45 „Vrtljak“ — 17.20 Zveneča imena — 18.05 V tork na videnje! — 19.40 Z ansambлом Jožeta Privška — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 20.30 Radijska igra — 21.30 Zvočne kaskade — 23.15 Popevke se vrstijo.

Sreda, 26. 3.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Glasbena pravljica — 10.15 Urednikov dnevnik — 11.15 Z nami doma in na poti — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Pojo naši operni pevci — 14.30 Voščila — 15.45 „Loto vrtljak“ — 16.45 Zvoki in barve orkestra Philharmonia — 17.20 Iz repertoarja komornega zboru RTV Ljubljana — 19.40 Z ansambлом Franca Puharja — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.20 S festivalov jazz — 23.15 Melodije jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

AVSTRIJA 2

SOBOTA, 22. 3.: 18.00 Brez nagobčnika — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Nič ne verjemite — 19.45 Zveneča parada plošč — 20.00 Galerija — 20.15 Rudolf Steiner — 21.00 Evrovizija iz Štokholma: Tekmovanje popevk — 22.45 Čas v sliki in šport.

Nedelja, 23. 3.: 16.40 Watusi — 18.30 Golden Comedies: Midnight — 20.00 Enciklopedija: Znanstvena knjiga — 20.15 Tako je bilo včeraj — 21.15 Peter Altenberg — 21.45 Čas v sliki in šport.

Ponedeljek, 24. 3.: 17.55 Halogenske spojine — 18.25 Novo v znanosti — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Karl Böhm — 20.00 Vojna in mir — 20.45 Čas v sliki in športna diskusija.

Torek, 25. 3.: 17.55 Uvod v digitalno tehniko — 18.50

JUGOSLAVIJA

SOBOTA, 22. 3.: 10.00 Paralelni stolom za ženske — 15.55 Nogomet — 17.45 Barvna risanka — 18.00 Obzornik — 18.15 Mozaik — 18.20 Ezopove basni — 18.45 Alfonso — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski zunanepolitični komentar — 20.00 Gledališče v hiši — 20.30 Moda za vas — 20.45 Kratek film — 21.00 Pesem evrovizije 75 — 22.45 Dnevnik.

Nedelja, 23. 3.: 8.15 Poročila — 8.20 Svet v vojni — 9.10 Otroška matineja — 10.00 Paralelni stolom za moške — 12.30 Mozaik — 12.35 Kmetijska oddaja — 13.15 Poročila — Nedeljsko popoldne — 15.25 Rokomet — 16.40 Košarka — 18.15 Poročila — 18.20 Propagandna oddaja — 18.25 Vesolje 1999 — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 20.00 „Kukavičji Mihec“, „Utonilo je sonce“ — 20.50 Kanada — 21.20 Športni pregled — 21.55 Dnevnik.

Ponedeljek, 24. 3.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.40 Rižev kolaček — 17.50 Barvna risanka — 18.00 Obzornik — 18.15 Jazz na ekranu — 18.40 Mozaik — 18.45 Položaj Jugoslavije v svetu — 19.05 Odločamo — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 19.55 Sodobna oprema — 20.05 Poljub — 21.50 Kulturne diagonale — 22.20 Dnevnik.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku - Mešani zbor „Podjuna“

Vabilo na

VIGREDNI KONCERT

ki bo v soboto 22. marca ob 20. uri v dvorani Schwarzl v Pliberku.

Nastopata:

Mešani zbor „Podjuna“,
zborovodja Oto Wuffe
Grački študentje,
zborovodja Aleks Schuster

Prisrčno vabljeni

Odbor

Dom v Tinjah in Klub Mladje vabita na

TINJSKE LITERARNE POGOVORE

23. marca 1975 ob 14.30 uri v Domu v Tinjah.

Tema: Sodobna koroška književnost — doprinos k slovenski kulturi!

Vodstvo: Lev Defela

Glavni referat: Michael Guttenbrunner, Dunaj

Diskusija bo v nemščini in slovenščini.

Prosvetno društvo Velikovec vabi na

PEVSKI KONCERT

v nedeljo 6. aprila 1975 ob 10.00 uri (po maši) pri Kramarju na Djekšah.

Nastopajo: Moški zbor graških študentov pod vodstvom Aleša Schusterja in trio „Korotan“ pod vodstvom Hanzija Kežarja.

Prisrčno vabljeni!

Dom v Tinjah vabi na

PRIPRAVO NA ZAKON

Tečaj za zaročence ter dekleta in fantje od 18. leta naprej od petka 4. aprila 1975 ob 18.00 uri do nedelje 6. aprila 1975 ob 14.00 uri.

MLADINA PRED IZBIRO POKLICA

v soboto 5. aprila 1975 ob 9.00 uri

Predavajo: Dr. Edwin Dobernig ali dr. Josef Gründler, inšpektor Rudi Vouk in dr. Adolf Pogatschnig.

Pregled sporeda — 19.00 Velikoštevilna družina v Sardiniji — 19.45 Pesmi ljudstev — 20.00 Odiseja — 20.45 Sakralna gradbena umetnost romantike v Nemčiji — 21.00 Čas v sliki, kultura in šport — 21.30 Veselje z glasbo.

Sreda, 26. 3.: 17.55 Poklicno obratovodstvo — 18.25 Francoščina — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Atentat in njegove posledice — 19.30 La Piazza — 20.00 Dokumentacija — 21.00 Stalno omizje kuharjev v beznični prominenca — 21.35 Čas v sliki, kultura in šport.

Četrtek, 27. 3.: 17.55 Tahnika načrtovanja omrežja — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Francoščina — 19.00 Amor — dežela ob morju — 19.45 Alpe — most Evrope — 21.40 Sakralna gradbena umetnost romantike v Nemčiji — 21.55 Čas v sliki in šport.

Petek, 28. 3.: 18.30 Judež — 20.00 Mojzes in Aron — 21.45 Orgelski koncert — 22.10 Čas v sliki, kultura in šport.

Torek, 25. 3.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.35 Slonček Bimbo — 17.50 Spoznavna glasba — 18.05 Obzornik — 18.20 Nikogar ni doma — 18.30 Avtomobil skozi kamero — 18.45 Mozaik — 18.50 Ne prezrite — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Diagonale — 20.55 Barvna propagandna oddaja — 21.00 Brata Lautensach — 21.40 Dnevnik.

Sreda, 26. 3.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.30 Viking Viki — 17.55 Obzornik — 18.10 Mladi za mlade — 18.40 Mozaik — 18.45 Po sledah napredka — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Tatovi koles — 22.00 Miniature — 22.15 Dnevnik.

Četrtek, 27. 3.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.00 Deklica in zajček — 17.25 Obzornik — 17.40 Košarka — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 17 trenutkov pomladi — 21.20 Kam in kako na odh — 21.30 Četrtkovi razgledi — 22.00 Iz koncertne dvorane — 22.20 Dnevnik.

Petek, 28. 3.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.30 Kuhinja pri violinskem ključu — 18.00 Obzornik — 18.15 Siciljska glasba — 18.40 Mozaik — 18.45 O mladi generaciji — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.05 Tobačna pot — 21.30 625 — 22.00 Dnevnik.